

Grozno divjanje orkana v Mehiki. — Zasuti rudarji rešeni.

VERA CRUZ DELOMA RAZDEJANO; MNOGO PARNIKOV SE JE RAZBILLO IN ŠTEVILO ČLOVEŠKIH ŽRTEV JE VELIKO. — MED MRTVIMI JE NAJVEČ INDIJANCEV. — VODA V MESTU DO 5 ČEVLEJ GLOBOKA.

Mexico City, Mehika. — Nad pristaniščem v Vera Cruz je divjal silni orkan, ki je mesto deloma razdejal; nekatera poslopja so popolnoma porušena, druge deloma, večina jih je pa brez streh. Človeških žrtev je veliko, največ Indijancev. Zlasti nad onim delom mesta, kjer prebivajo revnejši sloji, je divjal orkan najhujše.

Dva parnika, San Juan in Anahuac, ter večje število manjših parnikov se je potopilo. Voda je vdrla v mesto in na nekaterih krajih je stala do pet čevljev visoko.

Med Vera Cruz in gorovjem, razdalja 8 milj, je vse pokončano, mnogo Indijancev je prišlo ob življenje. Ob železniški progi so vse hiše razdejane.

Neurje se je začelo že v ponedeljek večer in držalo do torka večera. Veliko je revet, ki so ostali brez strehe; takoj so začeli z akcijo za odpravo nesrečnega.

Po zadnjih tozadevnih poročilih posnemamo, da je po nekoč v mestu voda stala do pet čevljev visoko, škoda je ogromna.

Vila de Mar, znamenito letovišče je v nazvalinah, v bližini nahajajoča se kolonija Gloses Magon, je razdejana. Pravijo, da take vremenske katastrofe se ne pomnijo. Na mnogih krajih je železniška proga razdejana in brzojavna in telefonska napeljava potrjana.

FORD ZAHTEVA SVOJ FORD OD LAZI BARONA.

Wilmington, Del. — Pravijo, da dobi Henry Ford, kralj avtomobilov, vedno pisma, v katerih ga prosijo revne družine podpore. Seveda, ta pisma niti v roke ne pridejo Fordu, njegov tajnik jih pomeče v koš, revež pa ostane revež. Ni pa vsak revež tak, da bi se pustil tako lepo odpraviti brez darila, kar priti naslednje: Forda je nedavno obiskal "Baron G. Frederick E. von Krupp Jr." Vzradošen nad obiskom visokega gosta, je Ford "baronu" razkazal svoje tovarne, ga povabil na kosilo in mu podaril avtomobil, posebne vrste, kakršnih se ne vidi mnogo. Ko je "baron" odšel in se zahvalil Fordu za prijaznost in darilo, je kmalu dobil kupca za krasni avto, kar pa ni ostalo prikrito Fordu. Začelo se je poizvedovanje in so prišli do zaključka, da je baron le laži baron, njegovo pravo ime je pa tudi krajše, kakor ono, ki ga je dal Fordu. Piše se le navadno — G. R. Gabor. Laži baron se nahaja sedaj v zaporu v Newcastlu kjer čaka na obravnavo, kajti Ford zahteva svoj — Ford, ali pa denar.

PADEC AVSTRIJSKE VLADE NA VIDIKU.

Dunaj, Avstrija. — Avstrijska vlada se ne bo več mogla dolgo držati. Kakor vsi znaki kažejo, potrebujejo moči, kakršnih je msgr. Ignacij Seipel, ki bo najbrž zopet moral prevzeti kontrolo nad ubožano Avstrijo.

POLITIČNO GIBANJE.

Republikanci v New Yorku imenovali mokre kandidate. Demokratska stranka solidna. — Dever tudi nasprotnik Volsteadovemu zakonu.

New York, N. Y. — Republika državna konvencija v New Yorku se je zaključila, bila je viharja, bil se je boj med suhači in mokrimi, slednji so zmagali. Imenovali so senatorja Jamesa W. Wadswortha Jr., za zopetno izvolitev; poslanec Ogden Mills, je pa bil imenovan za guvernerskega kandidata.

"Bone dries" so podpirali bivšega državnega senatorja Cristmana, kot neodvisnega kandidata nasproti Wadsworthu, bil pa je slab nasprotnik, dobil je le 58 glasov, dočim je glasovalo za Wadswortha 1317 delegatov. Kongresnik Mills je dobil razen trinajstih, vse glasove, in je bil imenovan za kandidata za guvernerja.

Savane, N. Y. — Na demokratski konvenciji, kjer so bili vsi delegati kakor eden, so imenovali kompletno listo in sprejeli platformo kandidatov. Kakor že poročano, Alfred E. Smith, je imenovan za kandidata za guvernerja, delegati so dolgo časa aklamirali, ko je bilo prečitano njegovo ime. Ako bo izvoljen, bo to že njegov peti termin.

Boston, Mass. — Razveljavljanje prohibicijske postave in vpeljavo sistema po katerem bi se vodila trgovina opojne pijače, je bil predmet govora W. A. Gastona, katerega so demokrati imenovali za kandidata za mesto guvernerja v državi Massachusetts. Med drugim je tudi rekel, da je prohibicijsko vprašanje eno izmed najvažnejših in se ne sme reševati tega vprašanja zavlačevati. Pravi, naj vsi kandidati povedo svoje mnenje, naj se nikdo ne skriva in naj pokaže vsak svojo pravo lice, da bo ljudstvo na jasnem — kdo je z njim in kdo proti.

Quincy, Ill. — Čikaški župan William E. Dever je tukaj v svojem govoru prvič udrihal po prohibicijski postavi, katero je slikal kot zlo za ljudstvo, ki pa je zlata jama za bootleggerje. — Pri tej priliki je tudi govorila — prvič pred večjo množico, žena demokratskega kandidata za zveznega senatorja G. E. Brennan-a. Mrs. Brennan je udrihala po Volsteadovem zakonu in tako gladila pot do senata svojemu soprogu, ki je bolan.

FILIPINCI ZAHTEVAJO NE ODVISNOST TAKOJ.

Manila. — Vrhovni svet, vodi intenzivno kampanjo za neodvisnost Filipincev. Izjavlja, da le takojšnja, absolutna in popolna neodvisnost bo zadovoljila filipinski ljudstvo.

Kdor v "Amer. Slovincu" oglašja, temu se kupec ali odjemalec takoj oglasi!

EDEN IZMED TISOČEV RAZBITIH ČOLNOV.

Velike motorne čolne, ki so bili v pristanišču, ko je divjal tornado, je razburkano morje vrglo na suho, nekatere do četrte milje daleč v osrčje mesta. Na sliko vidimo jahto, katero je vrglo pred hotelsko poslopje.

ROMUNSKA KRALJICA ODPUTUJE 12. OKT.

Velike priprave se vršijo za potovanje romunske kraljice v Ameriko. — Na parniku bo imela poseben krov; pripravljenih je 14 kabin.

Bukarešta, Romunija. — M. Kratkinu, bivši poslanik na Španskem, sedaj romunski poslanik v Washingtonu, bo sprejel v pristanišču v New Yorku romunsko kraljico Marijo, ki se vrne v Cherbourg s svojim spremstvom 12. okt. na parniku Leviathan.

Takoj po prihodu v New York se bo kraljica podala v Washington kjer bo kot gost predsednika Coolidgea, ki bo postal v New York svojega zastopnika, da jo bo v njegovem imenu sprejel.

Tudi čikaški župan W. A. Dever je poslal kraljici vabilo, naj obišče mesto. Tudi župani in guvernerji iz drugih mest in držav so poslali kraljici slična vabila. Pennsylvania železniška družba ima pripravljen poseben vlak, ki bo kraljici in spremstvu na razpolago za njeno potovanje po Zed. državah. Vse večje motorne kompanije so ponudile svoja vozila, katerih se bo lahko posluževala ko si bo ogledovala naša mesta. Vprašali so jo, v kakšnih barvah želi, da bi bile kare tapacirane. Odgovor, če ga sploh že imajo, ni objavljen.

Pariz, Francija. — Na parniku Leviathan se tudi vršijo velike priprave za kraljico Marijo, 14 kabin bo imela za sebe in svoje spremstvo. Pripravili so ji poseben krov, na katerem se bo poljubno kretala.

Francoski predsednik Gaston Doumergue, bo dal kraljici na razpolago privatni železniški voz za potovanje iz Pariza do Cherbourga.

Chicago, Ill. — Oscar Quarles, črnc, star 21 let, je bil po dve uri trajajoči obravnavi obsojen na smrt, ker je pri roparskem napadu usmrtil Morris Dushoffa v groceriji na 534 East 50. cesti.

PO PET DNEVNEM UJETIŠTVU REŠENI.

10,000 ljudi je bila priča, ko so prišli rudarji, ki so bili pet dni zasuti v pasti v Pabst rudniku, zopet na površje.

Ironwood, Michigan. — Pet dni je že poteklo, odkar se je raznesla po železnem okrožju žalostna vest, da je zasulo v rudniku last Pabst kompanije, 43 mož — rudarjev, ki v vedni nevarnosti za svoje življenje, kopljejo rudo globoko pod zemljo.

V teku tega časa, so se reševalci poslužili vseh mogočih sredstev, ki so jim bila na razpolago, za rešitev nesrečnejšev. Upanje, da so zasuti še pri življenju, je dalo reševalcem še več poguma — noč in dan so delali s podvojeno močjo in tako prišli po petih dneh v bližino zasutih rudarjev.

Ze prve dni je bilo poročano, da bodo navrtali luknjo v katero bodo položili cev in po njej pošiljali nesrečnejšem hrano. Delo se je pa zavleklo, luknja je gotova, a hvala Bogu, nepotrebna.

Zasuti rudarji so dobro vedeli, da je pomoč blizu, ker so slišali vrtenje in kopanje. Gotovo jim je to veliko pomagalo, da so lažje prenašali svoje gorje.

ŠKODA PO NEURJU V ARIZONA VELIKA.

Phoenix, Ariz. — Južno v državi Arizona in severno v New Mexico, je neurje napravilo veliko večjo škodo, kakor se je s prva domnevalo. Večje število mostov je voda odnesla, proga razdejana ovira promet. Pet vlakov, na katerih je bilo 600 potnikov je moralo ostati v Tucson, kjer še čakajo, da bo voda toliko odtekla, da se bo lahko popravilo progo. V torek sta se podrla še dva mostova, preko katerih so vozili Southern Pacific vlaki. Železniški promet Southern Pacific of Mexico, med Nogales, Sonora in Guayamas je ustavljen.

Naročniki (ce), podpirajte trgovce in obrtnike, ki oglašajo v vašem listu "Am. Slovincu!"

KRIŽEM SVETA.

— Marseilles, Francija. — Velika množica je prišla na tukajšno pristanišče, in želela srečno pot ekspediciji, obstoječi iz petih mož, ki so od tukaj odpuli proti onemu delu Abesinije, kamor še niso do sedaj prodrli raziskovalci.

— New York, N. Y. — Alejandro Padilla, je v torek prišel semkaj s parnikom Manuel Arnus, takoj se je podal proti Washingtonu, kjer bo prevzel mesto španskega poslanika, Senor Padilla, je že bil v Washingtonu leta 1893, kot poslaniški pribočnik.

— Washington, D. C. — Za forsiranje prohibicijske postave za naslednje fiskalno leto bo treba 13 milijonov dolarjev.

— Woodriver, Neb. — Od tukaj prihaja skoro neverjetno poročilo, da je vlak zadel v avto, v katerem je bila družina iz Chicago obstoječa iz desetih oseb; vozilo je bilo popolnoma razbito, potnikom se pa rezen malik prask ničesar zgodilo.

— Guadalajara, Mehiko. — Zvezni vojniki so premagali in pognali v beg upornike v Tizapan v državi Jalisco. Devet upornikov je ostalo mrtvih na bojišču, mnogo jih je pa padlo v roke Mehikancem, ki so jih odvedli v ujetništvo.

— Cicero, Ill. — Na 4817 W. Roosevelt road, je zakotna igralnica znana pod imenom Lauderbach. Semkaj so prišli detektivni in aretirali 40 oseb, katere so presenetili pri igranju hazardnih iger. Zaplenili so karte in kocke, pa tudi \$255 denarja, ki je bil na mizi igralcev.

— Madrid, Španija. — Gen. Primo de Rivera, španski diktator je izjavil, da se bo umaknil s političnega življenja in sledil svoji vojaški karieri; v politiko se pa ne bo več vmešaval.

— Lexington, Ky. — Štiri glavne motorne bus kompanije so izjavile, da se bodo spojile v eno korporacijo s kapitalom 1 milijon dolarjev.

— Washington, D. C. — Prispevki k skladu, ki ga nabira Rdeči križ za po orkanu prizadete v Floridi, so dosegli točko \$2,850,400. Potrebujejo pa najmanj 5 milijonov dolarjev.

— Chicago, Ill. — William Potey, slikar, je prišel po noči od dela domu na 2435 Mar-mora Ave., ko pa je odprl vrata ga je vrglo nazaj, sobe so bile vse polne plina. S težavo se je privlekel do spalne sobe, kjer je našel mrtvo svojo 24 letno ženo in devetmesečnega sinčka.

— Mexico City, Mehika. — Iz Yucatan obrežja je prišlo semkaj poročilo, da se je parnik Mexico, ki ima na krovu poleg drugih potnikov tudi blizu trideset Amerikancev, močno poškodoval ko je zadel z vso silo v skalovje. Potniki so bili rešeni.

— Cloquet, Minn. — Albert Derusha, star 43 let, je znašel revolver, pri tem pa tako neprevidno delal, da se orožje sproži in krogla zadene Derusha, ki je bil pri priči mrtve.

Iz Jugoslavije

SLOVESNA OTVORITEV TRGOVSKE AKADEMIJE V MARIBORU. — VELIK POŽAR V SELNICI OB DRAVI. — POŽAR V RIBNEM. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

V Mariboru imajo trgovsko akademijo.

V ponedeljek, 6. sept. dopoldne je bila v navzočnosti civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti, zastopstva mesta Maribora, industrije, trgovine in obrtništva, celotnega mariborskega profesorskega zbora in dijaštva I. letnika novega zavoda, slovesno otvorjena trgovska akademija v Mariboru. Navzoči so bili veliki župan dr. Pirkmay-er, župan dr. Leskovar, min. na razpolago Vesenjaj, kanonik dr. Vraber, podžupan dr. Lipold, predsednik okr. sodišča dr. Žihar, ravnatelj gimnazije dr. Tominešek, poslanec Pivko, predsednik trg. gremija Weigl, predsednik društva obrtnikov mariborske oblasti Bureš in dr.

Slovesni čin otvoritve se je vršil v telovadnici ženskega učiteljskega, kjer je akademija začasno nastanjena. Mesto obolelega ravnatelja novega zavoda g. Dolenc je pozdravil navzoče prof. Skof.

Veliki župan dr. Pirkmay-er je otvoril novi zavod z nagovorom, v katerem je poudarjal važnost nove akademije za razvoj industrije, trgovine in obrtništva cele oblasti.

Velik požar v Selnici ob Dravi.

Nedavno ponoči je javil mariborski stolpni čuvaj požar v smeri proti Selnici. Mariborska požarna bramba je v označeni smeri odhitela z avtomobilsko brzgalno, toda gorelo je visoko na hribu, tako da je bil dohod za avto nemogoč. Primanjkovalo je tudi vode; selniška požarna bramba je sicer poskušala gasiti, toda vsled pomanjkanja vode so bili napor brezuspešni.

Požar v Ribnem pri Bledu.

Nedavno ob 12. uri ponoči je na nepojasnjen način izbruhnil ogenj na skednju Golmajerja. Ko so domači ogenj opazili, je bila že vsa zaloga slame in sena v plamenih. Predno je mogla prihiteti na mesto požarna bramba, je ogenj objel tudi skladišče trgovine. Dobro zalogo skladišče in hley sta pogorela do tal. Hišo so nekoliko obvarovali, ostala pa je brez strehe. Škoda pogorele stavbe, poljskega orodja in popolnoma uničenega skladišča trgovine se ceni preko 100,000 Din. — Posestnik je zavarovan pri "Vzajemni" za 100,000 Din, pri "Slaviji" pa za 5000 Din.

Nenavadno nesreča v Zagrebu

Zagreb, 9. sept. — Proti večeru se je pripetila na Trgu I. nenavadna nesreča, kjer popravljajo neko hišo. Iz doslej še nepojasnjenih vzrokov se je nenadoma vdrla ogrodje pri tretjem nadstropju in delavci so padli na pločnik. Delavec Josip Budič je bil takoj mrtve, Franjo Magerl pa je dobil smrtonosne poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico. K sreči ni ogrožje, ko se je podrla, padlo na mimoidoče pasante.

Ubil svojega najboljšega prijatelja.

V vasi Matajče v bližini Skoplja je 18letni posestnikov sin Ismajlovič radi dekleta v ljubosumnosti na zverinski način zaklal svojega najboljšega prijatelja Kadrijeviča. Po zločinu je pobegnil v gozdove, vendar so ga orožniki kmalu izsledili in izročili sodišču. Mladenič je svoje dejanje hladnokrvno priznal in izjavil, da se tudi prav nič ne kesa.

Z nožem.

V mariborsko bolnico so pripeljali delavca Jožo Zunerja, ki je bil zaposlen v opekarni na Pragerskem. Na praznik je popival v vasi Jablenje in se zapletel v neki gostilni v pretep, pri katerem je dobil v desno oprsje tako hudo rano z nožem, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico. — Isti dan so pripeljali v bolnico tudi Fr. Pečnika, 37letnega kovača iz Hotinje vasi pri Slivnici, ki je veselačel v gostilni Princ. Tudi tu je nastal prepir med očetom in sinom. V istem času je imel gostilničar v roki nož. Franc Pečnik mu ga je hotel iztrgati, pri tem pa je postopal tako nerodno, da se je zabodel v levo nogo in si prerezal glavne žile.

Ogenj v Štepanji vasi.

V četrtek, 9. sept. ob 10. zvečer je nastal v šupi posestnika Kladnika velik ogenj. Plameni so se bliskoma razširili in v nekaj minutah objeli cel skedenj. Bila je nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosesčino, kar pa so domači preprečili z neumorno požrtvovalnostjo. Po daljšem naporu delu se jim je posrečilo požar lokalizirati, akoravno je poborela šupa skoraj do tal. Ogenj je bil popolnoma udušen šele okrog polnoči. Delo je bilo oteženo posebnostmi tega kraja, ker je bila domača brizgalna preslaba, da bi se mogla črpati voda iz Gruberjevega prekopa. Vodo so morali ljudje donosati v škafih iz vodnjakov.

DENARNA NAKAZILA ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez obdela izplačana, ako se poslužite naše banke.

Dinarje, ozir. lire smo večeraj pošiljali po teh cenah:

500 Din	8.45
1,000 "	16.60
2,500 "	46.25
5,000 "	92.00
10,000 "	183.00

100 lir	\$ 4.40
200 lir	\$ 8.50
500 lir	\$ 20.25
1000 lir	\$ 39.50

Pri večjih svotah poseben popust.

Poštnina je v teh cenah že vračana.

Zaradi gestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Moradajne so cene dneva, ko denar sprejemamo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATEV IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

Plaša in pošiljke naložite ENI

ZAKRAJŠEK & ČEJARK
455 W. 42nd ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pon-
deljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto 6.00	For one year 6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ali naj stroji spravijo delavca ob kruh?

V začetku devetnajstega stoletja ima beležiti svetovna industrija v svoji produkciji velik preobrat. Do 18. stoletja niso poznali strojev, temveč vsa dela so se povečini opravljala z rokami. Vse to, kar danes opravljajo na tisočih mestih stroji, so opravljali ročni delavci. Zato menda tudi ni bilo tiste čase toliko raznih produktov na svetu kot danes. Srečni so bili, da so morali v zadostni množini producirati to, kar so potrebovali najbolj.

Dela so bila v tistih časih težka in delavci so bili v tistih dneh praveci sužnji. Pa saj ni treba niti celo stoletje nazaj. Dobrih 50 ali 60 let so bile celo tu v Ameriki vse druge razmere kot so danes. To kar danes opravljajo stroji, so tedaj opravljali vse delavci. Po velikih železnih tovarnah ni bilo teh velikih parnih kladivov, ki obdelujejo težko železje. Delavci sami so to opravljali. Delovni čas je bil dolg, od 12 do 16 ur na dan. Plače slabe.

Zahteve na svetovnem trgu in silna konkurenca je gnala človeka, da je iskal sredstev, s katerimi bi lažje delal in več produciral. Ljudje so prodirali globlje in globlje z iznajdbami. Danes imajo najmodnejše stroje, ki producirajo hitro, natančno in v toliki množini, da bi bilo treba pri nekaterih delih tisoče ročnih delavcev, da bi napravili v istem času to, kar producira stroj.

Kapitalistom, ki stremijo vedno in vsepovsod le za dolarjem v meznosti strastni trgovski konkurenci, so moderni stroji prišli na pomoč. Ker jih produkcija stane toliko manj, zato izdelke lažje ceneje prodajajo in to je kajpada voda na kapitalistični mlin. Delavce so začeli rinuti iz tovarn, v iste pa nastavljajo dan za dnem moderne stroje.

V minnesotskih rudnikih, kjer je opravljalo poprej tisoče rudarjev rudarsko delo, kot kopanje in nakladanje rude, danes opravi vse delo parni stroji, delavcev pa dela po jamah vedno manj.

Tako je tudi v železni industriji in drugod, kjer so opravljali preje težka dela delavci.

Seveda iz oziroma, da moderni stroji oproščajo človeka težkih del, je to z največjim veseljem pozdravljati. Ampak kapitalisti, ki jim je dolar več kot človek, so stroje zamenjali za ljudi. Stroje montirajo v svojih delavnicah, ljudi, delavce, pa mečejo na cesto. Mesto, da bi delo sedaj porazdelili pravično na čas in dali zaslužka vsem, ki so odvisni od svojih rok, si navedejo stroje in hite z vsi brzino producirati, samo da zadostijo divji konkurenci. Odtod izvira tudi takozvana nadprodukcija, to je, da se več producira kot se na svetu potrebuje. Posledice temu so, kadar se nakopiči izdelek po skladiščih, da nastane brezdelje, včasih za več časa, včasih manj. Tisti, ki so odvisni od dnevnega zaslužka, so pa brez dela in gospodarsko tepeni.

Po raznih rudnikih slišimo, kako večkrat traja nezaposlenost po več mesecev. Vzrok temu so moderne naprave, kot parne lopate in drugo, s katerim v kratki dobi spravijo na površje ali pa na kupe več rude, kot jo je spravilo preje tisočev delavcev, ko so delali dan za dnem. Zdaj vlada tu mesece in mesece brezdelje. Moderne naprave so spravile rudarje ob kruh. Lastniki nam pa navadno blufajo, da ni naročil itd., kar pa ni resnica, ker naročil je vedno več, ampak resnice gospodje ne povedo radi.

S tem, da so tovarnarji prišli do modernih strojev, nikakor ne opravičuje bogatinstva, da zdaj ne rabijo delavcev. Dela je dovolj za vse ljudi na zemlji in Stvarnik ni pogrnil mize — zemlje samo za nekatere, marveč za vse ljudi, ki jih je ustvaril.

V današnjem članku smo pokazali na vzroke, zakaj vlada

po svetu tuintam vedno brezdelje. Kriva temu je lakomnost onih, ki so v prejšnjih starih časih ljudi imeli za navadne sužnje, zdaj pa so iste zamenjali za stroje. V jutrišnjem članku pa hočemo pokazati, da je na svetu dovolj dela in jela za vse ljudi samo, ko bi bilo delo razdeljeno pravično in za vse enako.

TONE JE IZGUBIL STAVO. Joliet, Ill.

Kakor sem povedal tako bo. Sreča me čaka, George Stonić me že vabi v dramatični krog. Poprej sem mislil, da sem samo za Wire Mill, zdaj pa vidim, pa sem se za kam družgam. Ampak samo to ne vem, če bi res šel med dramatikarje, če bi bilo kaj iz mene. Še eden bivših naših režiserjev, ki ga ni več med živimi me je nekoč takole pohvalil: "Ti Tone, kadar se okrog punc muzaš si tako živahen in živ da le kaj. Na odru pa ni dobiti besede iz tebe." Ko sem mu kmalu na to moje kratko ulogo vrnil, je pred nekim igralcem rekel: "da je bil prav vesel, da sem to storil." Torej malo težko sprejeti povabilo. Jaz le rajši sedim v dvorani pa druge gledam. Vesel sem pa vedno, kadar slišim, da bo kdo kako igro priredil. Za igralce pa nisimo vsi ustvarjeni.

Po našem Broadway je vse po starem. Radiji, ki so bili tuintam precej glasni nad kakim sodom že tud po enih krajih pojenjujejo, druge pa na novo začenjajo. Tam kjer pojenjujejo pravijo, da je že močeno tako, da kika. Najbo že kakor hoče, pri sosedovih bo menda res tako. Prav do zadnjih dni so bili precej tihi, zdaj pa so čezdalje bolj zgovorni in glasni. Včasih imajo besedo kar vsi hkratu. Posebnost je glasna poslušalca. Ko jo je zadnjič mož pokanal, naj bo no en malo tihi, da tudi on kako pove, kako je bilo tuintam in kako on misli, pa ga je sarkastično zavrnila: "Vi dedci bi radi, da bi ženske vam samo garale pa nobene besede imele. Če misliš, da jaz govorim ne smem, pa si preklemani dedci še kuhaj sami!" — Mož je obmolnil in ni ne take, ne take rekel nazaj. Saj če bi, bi bila nastala hišna vojska. Duhovali so bili razgreti, kaliforničan jih je pa razgreval. Tako videti se nam godi. Delamo za silo, da zaslužimo za hrano pa za kaliforničana. Tu pa tam denemo tud kaj na stran in tako gremo naprej navzgor in navzdol. Pa kaj bi o tem čenčal, pojdemo rajši h drugim predmetom.

Dempsey, pa Dempsey bo nantazal Tunneya so kričali v Mihu. Se mene je nek Poljak spravil, da sem stavil celih 50c. na Dempseya. Pa šla je Dempseyeva slava in mojih 50c. Da bi bil Dempsey vsaj še to

pot zmagal, da bi jaz dobil 50c. Zgubil naj bi bil rajši prihodnjič. Tako je šlo po rakom zvižgat mojih 50c. Bote rekli to ni veliko. Za nekatere ni, za me pa je. Jaz moram delati celo uro za nje in to precej težko. Bom pa prihodnjič bolj pazil, kako bom stavil. Some sport, kaj ne! Tak kakoršen sem.

Zdaj pa k drugim novicam. Te dni so našli suhaški vohači na Briggs Road celo pivovarno, kjer so producirali boljše pivo. Priprave in vsa oprema je baže vredna nad \$10,000. Dobili so mnogo piva in še več pa materiala za izdelavanje piva. Imena kažejo, da so vsi prijeli, katerih je pet rodom Poljaki. Farma, na kateri zemlji so stvar našli baže spada nekemu Franku Gornich, kateri je izpovedal, da so oni, ki so jih prijeli imeli od njega zemljo v najemu. Kako bo slučaj izpadel bomo videli, kadar pride pred sodnijo.

Na Robey and Bluff Street je te dni povozil zopet en avtomobilist 15 letnega fanta Edwarda Sak, ki se nahaja v kritičnem položaju v bolnišnici. Avtomobilske nezgode se množijo naprej vsaki dan. Doslej je pri nas v tem letu že 774 avtomobilskih nesreč. Smrtnih slučajev 28, poškodovanih 155. Drugi so bili lažje poškodovani.

Te dni sem čital tudi dopis iz Cannonsburga, Pa. kjer se neki dopisnik baha, da bodo v zakajeni Pennsylvaniji imeli letos dve letini. Naj slovenski javnosti povem, da jih pričakujemo tudi pri nas v Jolietu.

Mr. J. W. Love, na naslovu 105 Willow Avenue ima jablano, ki je vsa v cvetu. Enkrat je že rodila in sad so obrali. Zdaj zopet cvete in pričakovati je za Božič drugih jabolk — "if" — sreča bo mila. Torej Joliet ni ta zadnji tudi pri tem!

Scott street so začeli zadnji teden betonirati, med Cass and Washington streetom. Za spomlad pa imajo na programu še več drugih streetov, da jih betonirajo.

Mrs. Tony Težak z 1407 Oakland Avenue je morala te dni na operacijo v bolnišnico sv. Jožefa, katera je pa srečno izpadla in bolnica se počuti že boljše.

Zdaj je pa ura že blizu polnoči in Tone je že zaspan. Zadnjikrat za nočjo še pomočim svoje pero v črnilo, da podpišem svoje ime **Tone s hriba.**

Nisem tako drzen, da bi hotel cenjenega bravca v sto vrsticah poučiti o sedanjem stanju svetlobne tehnike, pač pa upam, da ne bo brez koristi, ako podam nekoliko meril, s katerimi moremo presojati dobre in slabe lastnosti naših svetlobnih virov.

Svetilka mora biti svetla. I, kaj pa je vendar to, "svetlo"? Ali si že kdaj premisljal o tem, kar se zdi tako samo ob sebi umljivo? Pojem "svetlo" je silno relativen, od sen pojem, tako zelo relativen, da si tehnik in fizik zastoj prizadevata, da bi iznašla stalno in trdno mero zanj, kakor jo imamo n. pr. za merjenje dolžine v metru. Še danes smo prisiljeni določati svetlobo na ta način, da jo primerjamo s kako drugo svetlobno enoto, ki si jo izvolimo popolnoma poljubno. Tako rabijo n. pr. na Nemškem v ta namen majhno svetilko, v kateri izgora amilov acetat; velikost svetilke, debelost in širokost stena, višino plamena, vse to je natančno določeno.

Svetilko je iznašel Hefner, zato so jo tudi krstili za Hefnerjevo svetilko; svetloba, ki jo daje, nam predstavlja enoto Hefnerjeve sveče. Angleška svetlobna enota je

GLASOVI IZ KROGOV SLOV. FARMARJEV.

Willard-Tioga, Wis.

Vedno čakam, da se kak dopisnik tudi iz naše naselbine oglasi, a vse molči, ne vem vzroka temu. Primoran sem zopet jaz, da poročam nekaj iz tukajšnje okolice.

Pred kratkem časom bila sta pri spodaj podpisanimu rojak Aleks Plut iz Joliet s svojo soprogo, v svrhu, da kupita kje tu farmo. Videli smo jih več in kakor kaže, ene izmed teh bo gotovo gospodar Aleks Plut. Prav vesel bi smo, ko pride med nas ker taci mož manjka tu pri nas.

Soproga Mr. Frank, Hribar se zdravi že dalj časa v Chicagu in kakor čujem se ji zdravje počasi obrača na bolje. Bog dal, da bi se popolnoma zdrava vrnila nazaj k svoji družini, katera jo sila pogreša.

Neki dobitnik tu iz Willarda kupil je in daroval je cerkvi lep kip — Jezusa kot mladeniča. Dasi ta dobitnik želi, da bi se ne zvedelo kdo da je, pa vendar sem zvedel, kdo je. Za sedaj samo to povem, da je vsem znan in povsod priljubljen. Živi na severni strani Willarda.

Vreme imamo skoro celo leto prav neugodno. Spomlad vedno dež in hladno in tako skoro celo leto. Dežja imamo mnogo preveč. Pridelki ne bodo nič kaj koristni. Posebno koruza ni taka kot bi morala biti. Za koruzo bilo je prehladno leto. Dežja imamo toliko, da žetev koruze s strojem je nemogoča. Krompir je tudi po več farmah hudo poginil. Zadnje dni pa je bilo tako hladno, da je par noči zemlja zmrzovala, tako, da krompir, ki ni globoko v zemlji je omerzel tako, da je kar voden. In kakor kaže vreme, ne bo se še na bolje obrnilo. Se še kaj oglasim.

Ludvik Perušek, zastop.

DOPIS KANADSKEGA SLOVENCE.

Bonnington Falls, B. C.

Menda ne bo odveč, če se tudi iz Kanade malo oglasimo, da bodo vedeli naši čitatelji, da se nahaja nekoliko Slovencev tudi na daljnem Westu.

V British Columbia je res malo Slovencev. Jaz nisem doslej še z nobenim skupaj prišel, niti delal tu v okolici Nelsona. Je pa nekoliko več Hrvatov.

Nelson je precej lepo mesto v sredini te države blizu meje Združenih držav, tako, da pride mnogo izletnikov semkaj od vseh strani tudi iz Združenih držav. British Columbia je gorata in najbolj topla izmed vseh držav kanadskih in to tembolj, ker je bolj blizu pacifiške obale — tihega morja. Tukaj je dosti gozdov in mnogo delavcev dela notri in stari takozvani "lumber-jacki" najraje delajo po gozdovih in tudi dobro zaslužijo. Delo se dobi tudi tuintam na cestah — roads, ker niso še vse podelane in na žagah in železnih. Pre-

mogokopov in rudnikov je tukaj dosti, ali težko je dobiti delo notri in tudi ne delajo vedno. Sploh pa ni bogve kaj zaslužka, ker ni stalega dela. Jaz nisem še leto in pol tu, pa sem že na osmem delu. Tovarn tukaj ni, le ne daleč odtukaj v Trailu je velika topilnica (smelter), kjer dela do 4 tisoč delavcev. Tam pravijo, da se še dobro zasluži, le za vsakega ni zdravo tam delati. Na milje okrog mesta baže ne raste nič zelenega, ker vse zamori škodljivi dim. Zdaj se je odprlo novo delo kakih deset milj od Nelsona, kjer se gradi velik Power house (električna centrala), ki bo stal 5 milijonov dolarjev in dela bo več let za več sto delavcev. Od tu bo šla elektrika tudi do velikih majn v Rossland in Kimberley in drugih manj.

Sedaj pa pozdravljam Vas g. urednik in vse prijatelje in čitatelje "Am. Slovenca" in ostajam Vaš udani

Fr. Balkovec.

KAJ JE NOVEGA V CHICAGO?

Naš "Indoor Carneval" se je prva dva večera to je zadnjo soboto in nedeljo imenitno obnesel. Zlasti prvi večer je bilo polno občinstva v dvorani. Veliko k veliki udeležbi je pomagala rokoborbski dvoboj med jugoslovanskim atletskim prvkom Mr. Antonom Vencelom in grškim atletskim prvkom Mr. L. Hallasom, ki sta se metala in borila za prvenstvo. Na tole anekdoto:

Učitelj vpraša učenca: "Kako je bilo ime prvemu človeku?" "George Washington," odgovori otrok.

"Nesmisel!" ga zavrne učitelj. "Zakaj baš Washington?" "Ker je bil on," odgovori učenec z zanosom, "first in war, first in peace and first in the hearts of his countrymen." (Prvi v vojni, prvi v miru in prvi v srcih svojih rojakov.)

"Dobro si povedal," ga je pohvalil učitelj. "Toda vne Adamu je bil prvi človek na svetu."

"O," je odvrnil mali mož z nekam prezirljivim naglasom: "seveda, če tudi inozemce štejeta!..."

Dva počestna roparja sta oborožena čakala v gozdu. "Ti si vendar trdil," pravi eden drugemu, "da bo pred polnočjo prišel tod mimo, sedaj je pa že ena, a ga še ni, pa ne, da bi se mu kaj pripetilo!"

Zadnjo nedeljo ustanovilo se je v naši naselbini novo slovensko podporno društvo sv. Cirila in Metoda, ki se bo priklopihlo h Zapadni Slovanski Zvezi v Denver, Colo. V društvo je pristopilo takoj več naših mož in žensk. Ker ima Zap. Sl. Zveza jako ugodne zavarovalniške pogoje je upati, da bo društvo krepko napredovalo in našašalo v članstvu, kakor tudi drugače. Novemu društvu želimo uspeha in napredka!

Kdo je Bingelj? V rdeči tetki vidim, da so začeli objavljati Molekovo "Hrbenico." Sicer še ne vem, kako bo to delo izgledalo ko ga objavijo vsega, ker šele ob koncu bom v stanu delo kot tako pošteno oceniti. Ampak precej v prvi objavi vidim, da ima ulogo tudi neki Bingelj. Po besedah je ta Bingelj cel Molek in težko, če ne bo por-tret lawndalskega malega Moleka! Bomo videli. — F. S., Cicerone.

Pasič se vrača. Stari Nikola Pasič, prvak vseh radikalnih Srbov, se vrača v Jugoslavijo. Najbrže je že doma, ko pišem te vrstice. Bil je v kopalšču v Monte Carlo, kjer se je zdravil. Pravijo, da stari Nikola postaja zopet bojevit in zopet bi rad sedel na prvi ministrski stolec. Nekemu časnikarskemu poročevalcu je izjavil: "Seveda bom zopet posegel v politiko, samo če bo ljudi, ki bom z njim mogel sodelovati, pa bo dobro..." To je pa kočljivo vprašanje.

Pokojni predsednik ameriških Zedinjenih držav Theodore Roosevelt, je rad zatrjeval, da se Američani že od mladih nog uče ceniti veličino in ugled svojega naroda. V podkrepitev svoje trditve je nekoč povedal tole anekdoto:

Učitelj vpraša učenca: "Kako je bilo ime prvemu človeku?" "George Washington," odgovori otrok.

"Nesmisel!" ga zavrne učitelj. "Zakaj baš Washington?" "Ker je bil on," odgovori učenec z zanosom, "first in war, first in peace and first in the hearts of his countrymen." (Prvi v vojni, prvi v miru in prvi v srcih svojih rojakov.)

"Dobro si povedal," ga je pohvalil učitelj. "Toda vne Adamu je bil prvi človek na svetu."

"O," je odvrnil mali mož z nekam prezirljivim naglasom: "seveda, če tudi inozemce štejeta!..."

Dva počestna roparja sta oborožena čakala v gozdu. "Ti si vendar trdil," pravi eden drugemu, "da bo pred polnočjo prišel tod mimo, sedaj je pa že ena, a ga še ni, pa ne, da bi se mu kaj pripetilo!"

Zadnjo nedeljo ustanovilo se je v naši naselbini novo slovensko podporno društvo sv. Cirila in Metoda, ki se bo priklopihlo h Zapadni Slovanski Zvezi v Denver, Colo. V društvo je pristopilo takoj več naših mož in žensk. Ker ima Zap. Sl. Zveza jako ugodne zavarovalniške pogoje je upati, da bo društvo krepko napredovalo in našašalo v članstvu, kakor tudi drugače. Novemu društvu želimo uspeha in napredka!

Prof. Fr. Pengov:

UMETNA LUČ.

V šoli nam je dal nekoč učitelj za nalogo naslov: "Slepec in gruhomutek, kateri izmed obeh je bolj vreden pomilovanja?" — V nasprotju z učiteljem sem jaz, trmoglav, kakor sem bil, zastopal mnenje, da je slepec večji revež. In tega naziranja nisem izpremenil do današnjega dne.

Svetloba! Simbol življenja! Kako grozno majhen bi bil za človeka svet brez svetlobe, brez tistih neznansko majčkenih eter-skih valčkov, ki se širijo z brzino nad 300 tisoč kilometrov v sekundi, nam razodevajo daljave in posredujejo naši zavesti brez truda in z največjo hitrostjo neskončno mnogo vtisov. Kateremu človeku je neki simpatična tema? Celo pesnik, ki sanja o lepih nočeh, misli pri tem bolj na tisoče majčkenih svetlih točk, s katerimi je posejano črnomodro nebo ali na zemeljsko pokrajino, ki je precejznjena v milo svetlobo lune.

Kako srečni smo mi posmrtniki, da se

nam je z vedno rastočim spoznanjem narave in vedno večjim gospodstvom nad naravnimi silami posrečilo pridobiti si toliko ur v mračni jeseni in zimi z umetno razsvetljavo in tako podaljšati svoje življenje!

Umetna razsvetljava je napredovala le prav polagoma tekom dolgih stoletij, s pričetkom 19. stoletja se je pričela vroča tekma med elektriko in svetilnim plinom iz premoga, ne da bi se petrolej premaknil z mesta, dočim sta stopila kot nova tekmovalca na torišče aceten in vinski cvet (spirit). Kar je danes še dobro, je jutri že prekošeno in večina ljudi, ki so prav za prav zelo konservativne narave, nikakor ne more slediti brzovlakovski hitrosti izumiteljev. Kakor brez glave stoji nasproti pove-ličevanju vedno novih svetilk, komaj obdrži tu pa tam v glavi kako fantastično ime: da bi si prizadevala sama izpoznati se v tem tohu-vabohu, za to se ne pobriga, to prepušča drugim. Resignirano pušča, da gre ves napredek mimo nje in v obsehu nad svojo vrata geslo, ki je najbolj sovražno vsakemu napredku: raje počakam, morebiti pride v kratkem še kaj boljšega.

Nisem tako drzen, da bi hotel cenjenega bravca v sto vrsticah poučiti o sedanjem stanju svetlobne tehnike, pač pa upam, da ne bo brez koristi, ako podam nekoliko meril, s katerimi moremo presojati dobre in slabe lastnosti naših svetlobnih virov.

Svetilka mora biti svetla. I, kaj pa je vendar to, "svetlo"? Ali si že kdaj premisljal o tem, kar se zdi tako samo ob sebi umljivo? Pojem "svetlo" je silno relativen, od sen pojem, tako zelo relativen, da si tehnik in fizik zastoj prizadevata, da bi iznašla stalno in trdno mero zanj, kakor jo imamo n. pr. za merjenje dolžine v metru. Še danes smo prisiljeni določati svetlobo na ta način, da jo primerjamo s kako drugo svetlobno enoto, ki si jo izvolimo popolnoma poljubno. Tako rabijo n. pr. na Nemškem v ta namen majhno svetilko, v kateri izgora amilov acetat; velikost svetilke, debelost in širokost stena, višino plamena, vse to je natančno določeno.

Svetilko je iznašel Hefner, zato so jo tudi krstili za Hefnerjevo svetilko; svetloba, ki jo daje, nam predstavlja enoto Hefnerjeve sveče. Angleška svetlobna enota je

sveča iz kitovega mozga, ki je za 14 odstotkov svetlejša od nemške Hefnerice; francoska Carzellova svetilka pa sveti desetkrat svetleje od nemške normalne svetilke. Na Nemškem imajo še drugo enoto, takozvano "društveno svečo," ki je za 17 odstotkov temnejša od Hefnerjeve sveče. S takimi enotami primerjamo razne svetlobne viře, s katerimi razpolagamo.

Precej surova metoda za primerjanje različnih svetlob, ki ima pa to prednost, da jo lahko izvrši vsak človek, je ta-le: Postavi eno svetilko na en konec mize, drugo pa na nasprotni konec. Potem drži svinčnik vertikalno v sredi med obema svetilkama in deni poden bel papir. Svinčnik da dve različni temni senci; senca proti slabjši svetilki je močnejša od nasprotno. Zdaj pomikaj svinčnik bliže temnejši svetilki, toliko časa, da bosta obe senci enaki. To mesto zaznamuj in izmeri z metrom, za koliko je to znamenje oddaljeno od obeh svetilk. Recimo, da bi bila svetilka A oddaljena od znamenja 60 cm, svetilka B pa 85 cm; fizika ima zakon, ki slove: svetlosti dveh svetilk sta med seboj v istem razmerju, kakor kvadra-

ta njunih razdalj. V našem slučaju bi porabili ta zakon tako: A:B — (60x60): (85x85), ali A:B — 3600:7200 ali 1:2; v slovenskem jeziku pa pravi ta zakon, da gori svetilka B ravno dvakrat svetleje od tovarišice A.

Smekljaj se morebiti, dragi moj in meni, da ti vse to že davno veš? Mogoče. Toda če misliš, da si na podlagi tega znanja že v stanu primerjati dve svetilki, ozir. njuno praktične uporabnosti, se vrljo, vrlj motiš. V tej zmoti je premnogih ljudi in spret-ni trgovci izrabljajo to nevednost, da hvallisoj kake manj vredne svetilke kot posebno izvrstne.

To, kar sem povedal zgoraj, je samo temelj. Pove nam edino-le to, da sveti v smeri; v kateri smo merili, ena svetilka za toliko in toliko svetlejša nego druga. Imamo pa mnogo svetilk, ki izžarevajo v določeno smer, n. pr. v vodoravno, prav veliko svetlobe, navzdol in navzgor pa znatno manj. Tako daje n. pr. znana Auerjeva plinska žarnica v vodoravni smeri za 92 sveč svetlobe, v smeri 45° niže samo še za 65 sveč in 60° pod horizontalo samo še za 32 sveč!

Pseudonim (grško pseudo-
onoma — laži-ime) znači ime,
ki si ga nadene kak pisatelj in
pod tem imenom izdaja potem
svoja dela in knjige. Na pr. naš
slovenski pesnik Jos. Stritar je
priobčeval svoje pesmi pod
pseudonimom Boris Miran. Tu-
di poročevalci v časopise si na-
vadno nadenejo kak pseudo-

Za prijatelje lepega čtiva.

Vsem prijateljem lepega in zanimivega čtiva naznajuemo, da smo pravkar prejeli zopet novo zalogo raznih lepih novih povestnih knjig. Nekaj najboljših izmed teh bomo tu na kratko opisali našim čitateljem.

"MISTERIJA" je naslov krasni povestni knjigi. Povest je skoz in skoz napeta in čitatelj jo sploh ne more odložiti preje iz rok, da pride do zadnjega stavka in do zadnje pike v knjigi. Knjiga je trdo vezana in srednje oblike, ter ima 176 strani najzanimivejšega berila. Vsakdo, kdor čita to knjigo zopet rad ponovno seže po njej. Knjiga stane s poštnino \$1.25. Naročite jo, dokler je v zalogi.

"ZLOČIN V ORCIVALU" je knjiga, ki je kakor nalašč za dolge jesenske in zimske večere. Povest opisuje, kako se je izvršil zločin v Orcivalu in kako je isti prišel na dan. Čitanje te knjige vzbudi v vsakem posebno zanimanje in ni jo mogoče odložiti, dokler jo človek ne prečita. Vsakdo, ki jo je došel čital govori pohvalno o tej povestni knjigi. Knjiga je trdo vezana in vsebuje 246 strani berila. S poštnino stane \$1.25. Naročite jo, dokler je v zalogi.

"OTROKA KAPITANA GRANTA" je povest, ki opisuje potovanje okrog sveta. Nadvse zanimivo je, ko potovalci opisujejo, kako so se sestali z raznimi divjimi narodi po Avstraliji, Afriki, Aziji in drugod. Čitatelj, ki prečita to knjigo spozna ves svet in vse narode, njih sege in običaje. Obenem pa tudi vidi, kako težko je bilo potovanje okrog sveta in kaj vse so ti potniki na svojem potovanju prestali. Kolikrat so bili ujetniki od raznih narodov in koliko naporov so imeli, predno so prišli do svojega konečnega cilja. Knjigo čitatelj prav posebno priporočamo. Je trdo vezana srednje velikosti in 607 strani najzanimivejšega berila. — S poštnino stane \$2.00. Naročite, dokler je v zalogi.

"JUTRANJA ZVEZDA" to povest so naši čitatelji že čitali v našem podlistku in so nas ne premano vpraševali, ako izide ta zanimiva povest v knjigi. Zdaj smo jo prejeli in naročniki imajo priložnost, da sežejo po njej. Povest je tako zanimiva, da ko smo jo objavljali v podlistku smo dobili veliko priznanih pisem, ki so hvalili povest. Knjiga je trdo vezana in ima 304 strani nadvse zanimivega berila. Stane s poštnino \$1.00. Naročite jo, dokler je v zalogi.

"MALI SVET NAŠIH OČEV" je ime zanimivi povesti, ki je prestavljena iz italijanske. Povest je povzeta po raznih političnih dogodkih iz leta 1848-60, ko je Lombardijo in Benečijo vladala še tedanja Avstrija. Osebe, ki so se zavzele ene za Italijo, druga za Avstrijo so zapletene v ta roman, ki razpravlja o njih življenju. Povest je zelo zanimiva in je dobila več priznanj od čitateljev že v stari domovini. Vsebuje 448 strani berila in stane s poštnino \$1.25. Naročite jo, dokler je v zalogi.

"KRISTOF DIMAC" je povest, ki opisuje burno življenje iskalcev zlata v mrzli Alaski. — Spisal jo je Jack London. Na slovensko jo je prevzel Fr. Magajna. Povest je jako zanimiva, ki opisuje življenje Kristofa Dimaca, ki je prebil več časa med Indijanci in bil šestokrat v nevarnosti za življenje. Povest je zelo razburljiva in zanimiva. Rojakom jo prav priporočamo, da se jo nabavijo. Vsebuje 402 strani berila in stane s poštnino \$1.50. Naročite jo, dokler je v zalogi.

"ZADNJA NA GRMADI" je ime lepi slovenski povesti, ki jo je spisal slov. pisatelj Fr. Jaklič. Povest razpravlja o življenju, ki je vladalo v starih časih v ribniški dolini. Priporočuje, kako so coprnice preganjali. Povest se godi v letu 1701, ko se je vršila v ribniški dolini zadnja krvava sodba coprnice. Strašni so bili tisti časi, ko je ljudstvo bilo slepljeno z raznimi vražami itd. Najmanjše zamere je bilo treba, pa so kazali za kako ženo, da hodi na klek, da dela točo in druge nesreče vprizarjajo nad kmeti v okolici. Povest je tako zanimiva, da jo čitatelj ne odloži, dokler jo ne prečita do zadnje pike v knjigi. Vsebuje 268 strani berila in stane s poštnino \$1.00. Naročite jo predno poide.

"SLOVENSKA ŽENA," je ime novi knjigi, ki razpravlja o slovenskem ženstvu. Opisane so v tej knjigi vse različne akcije, ki jih je slovensko žensko izvršilo za svoj narod. Vsaka slovenska žena bi morala imeti eno to knjigo. Opisane so v knjigi tudi razmere ameriškega ženstva. Med njimi je omenjena naša vrla podpredsednica K.S.K.J. Mrs. Marie Prislard. Knjiga vsebuje blizu 300 strani berila in stane s poštnino \$1.00. Naročite jo, dokler je v zalogi.

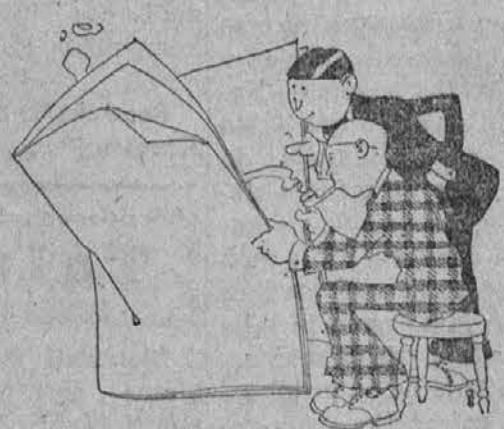
"SLOVENSKO - ANGLEŠKI SLOVAR" namenjen izseljenem v Ameriki. Za učenje angleščine je to zelo pripravna knjiga. Vsebuje 148 strani in stane s poštnino vred 95c. Naročite jo, dokler je v zalogi.

— ROBEY THEATRE —
2007 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Nimate vzroka
hoditi drugam —
vaš sosed ima
najnovejši film.

Udobno je sedeti v kino kjer je toplo —
čisto in gledati lepe drame in komedije
V nedeljo od 1 p. m. do 11 p. m.
V soboto od 5 p. m. do 11 p. m.
Vsaki dan od 6 p. m. do 11 p. m.
Cena za odrasle 15c.
Za otroke 5 in 10c.
M. Križka, Mgr.

Koliko je vredno oglaševanje?

JACK AND GEORGE IMATA VEDNO SVOJE POGOVORE.

Zadnjo nedeljo sta čitala po maši "Amerikanskega Slovence." Pa pravi Jack: "Veš George, trgovci in obrtniki, ki oglašajo v 'A. S.', še sami ne vedo, kako velike vrednosti je oglaševanje v listih.

"Kako to misliš Jack"

"Tako le: Če bi hoteli ti trgovci in obrtniki, ki tu oglašajo v listu svoje blago in prodajalne dobiti vse te ljudi, ki čitajo 'A. S.' skupaj, da bi jim ustmeno povedali, kaj vse imajo in prodajajo, bi malo kje dobili dovolj prostorno dvorano. In koliko bi jih to stalo? Pa tudi nikdar bi jih skupaj ne dobili. Vidiš 'A. S.' pa nam vsak dan pripoveduje, nam tisočem naročnikom, kaj imajo ti trgovci in to za malo svotico, ki jo računajo za oglaševanje."

"Prav imaš Jack, je pritrdil George ter nadaljeval, "tega pa kot vidim se res marsikateri trgovec in obrtnik ne zaveda, namreč velike važnosti tiska."

Trgovci in obrtniki oglašajte v

Amerikanskem Slovencu!

Naročnike pa prosimo, da podpirajo one, ki podpirajo njih list!

ročite ga dokler ga imamo v zalogi.

"OČE BUDI TVOJA VO-LJA" je ime povesti, ki jo je spisal pisatelj Ivan Pregelj. Povest je povzeta iz istrskega življenja. Povest opisuje velika dela škofa Dobrila, ki je toliko storil za istrsko ljudstvo. Bil je njegov učitelj, duhovnik, do-brotnik in njegov največji narodni varuh. Vsak Slovenec bi moral poznati tega velikega slovenskega moža. Knjiga stane s poštnino samo 50c. Naročite jo.

Vse knjige se dobe v naši knjigarni. Z naročilom je priložiti potreben znesek v Money Order, Draft čeku ali znamkaj.

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

Obletnica smrti našega ljubega
sina in brata

JOSIPA BLATNICKA,
za katerem žalujemo še vedno,
ker je nepozabljiv. Grob nje-
gov krasimo s cveticami in mo-
čimo s solzami. Tolažimo pa se,
ker križ nam sveti govori, da
vid'no se nad zvezdami.
Rockwell, Colo.

Mrs. Lawrence Blatnick.

LOUIS STRITAR
se priporoča rojakom za nara-
čila premoga, katerega pripe-
ljam na dom. Prevažam pohi-
lne ob času selitve in vse ka-
spada v to stroko.
Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Roosevelt 8221.

S.P.D. sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DECEMBRA 1921.
Sedež: CHICAGO, ILL.

Predsednik: Max Omerzel, 2123 West 21st Place.
Podpredsednik: Albin Zakrajšek, 1849 West 22nd Street.
Tajnik: John Gottlieb, 1845 West 22nd Street.
Zapisnikar: Frank Augustin, 1902 West 22nd Place.
Blagajnik: Frank Banich, 1902 West 22nd Street.
Družbeni zdravnik: Dr. J. E. Ursich, 1901 W. 22nd Street.
Duhovni vodja: Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O.F.M.

NADZORNI ODBOR:
Frank Kopal, Mary Sagadin in John Denša.

POROTNI ODBOR:
John Terselich, John Kosmach in Jos. Zupančič.
Organizator: Anton Tomazin.
Uradno glasilo: "Amerikanski Slovenec."

Družba zbora vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO.

Člani in članice Slovenske Podporne Družbe Sv. Mohorja se opozarjajo na našo redno sejo, ki se vrši to nedeljo, dne 3. oktobra, točno ob 2. uri popoldne v navadnem prostoru. — Pridite vsi, da boste slišali, kako družba lepo napreduje. Danes bom omenil samo toliko, da smo letos pridobili 148 novih članov in članic. Koliko jih je eden ali drugi pridobil, bo poročano na seji.

Sobratki pozdrav,

John Gottlieb, tajnik.

DR. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill.
Pho. Armitage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedeljo od 10-12.

Prva slovenska čistilnica in krojačnica v Jolietu!

Sprejemamo naročila za nove obleke po meri, pre-delavamo nošene obleke, čistimo in gladimo.

POSTREŽBA TOČNA, CENE ZMERNE!
Rojaki podpirajte domače slovensko podjetje!

National Cleaners, Dyers & Tailors

Rudolf Požek, lastnik

1007 NORTH HICKORY ST., JOLIET, ILL.

Phone: 5963.

Mi vam povemo kako lahko

dobite 6% obresti na vaše vloge.

Če posadite drevo v slabo zemljo Vam ne ro-di takega sadu, kot bi ga moglo.

Prav tako Vaš denar ne prinaša Vam obresti kot bi jih mogel, ako ga ne vložite tako, da jih vam prinaša.

Pridite k nam in mi vam povemo, kako je vam dobiti po 6% na vaše vloge.

Metropolitan State Bank

CORNER LEAVITT AND 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

— Manila, P. I. — Guv. Leo- NE ČAKAJ, da pride kdo po nard Wood, ki je bil nedavno naročino v hišo; ako ti je po- operiran, je izven nevarnosti tekla naročnina, pošlji jo sam in na potu okrevanja.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, ETC. RE-QUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of Amerikanski Slovenec published daily except Sun., Mon. and the day after holiday at Chicago, Illinois, October 1, 1926. State of Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Albin Zakrajšek, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Amerikanski Slovenec and that, the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption required by the Act of August 24, 1912 embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse side this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Edinost Publishing Co., 1849 West 22nd St., Chicago, Ill. Editor John Jerich 1925 West 22nd Pl. Chicago, Ill. Business Manager Albin Zakrajšek, 1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

2. That the owners are: Edinost Publ. Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Rt. Rev. Mgr. Anthony Ogulin, St. Paul, Minn. — Rt. Rev. Mgr. M. Bilban, Gilbert, Minn. — Very Rev. M. Sava, Shakopee, Minn. — Rev. J. Churne, New Jersey St., Sheboygan, Wis. — Rev. Cyril Zupan, 806 E. B. St., Pueblo, Colo. — Rev. P. Beniken Snoj, Lemont, Ill. — Rev. J. J. Oman, 3547 East 80th Street, Cleveland, Ohio. — Rev. A. L. Bombach, 400 Center Street, Barberton, Ohio. — Rev. J. Blažič, Leckrone, Pennsylvania. — Rev. A. Leskovec, 307 Adams St., Eveleth, Minn. — Rev. F. Turk, 245 Linden Ave., San Francisco, Calif. — Rev. M. Pirnat, Butte, Mont. — Rev. A. Milnat, Canada. — Rev. A. Murn, O.F.M., Clifton, N. J. — Rev. M. J. Golob, 450 Pine St., Bridgeport, Conn. — Rev. J. M. Trunk, Leadville, Colo. — Rev. B. Winkler, So. Chicago, Ill. — Rev. Blanko Kancič O.F.M., So. Chicago, Ill. — Sisters of St. Francis, So. Chicago, Ill.

Dr. sv. Jurija št. 960 Kat. Boršt. Chicago, Ill. — Dr. Marije Devise št. 33 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa. — Dr. Presv. Srca Jezusa, št. 172, KSKJ, West Park, O. Dr. sv. Cirila in Metoda št. 4 KSKJ, Tower, Minn. — Dr. Marije Pomagaj št. 78, K. S. K. J., Chicago, Ill. Dr. Sv. Družine št. 11, D. S. D., Pittsburgh, Pa. — Dr. Sv. Genoveje, št. 108 KSKJ, Joliet, Ill. — Dr. Sv. Vida, št. 25, KSKJ, Cleveland, Ohio. — Dr. Sv. Ane, št. 123 KSKJ, Bridgeport, O. — Dr. Sv. Sreča Marijina št. 111 KSKJ, Barberton, Ohio. Dr. Kraljica Majnika, št. 157 KSKJ, Sheboygan, Wis. — Dr. Sv. Ivana Krstitelja št. 13 DSD, Chicago, Ill. — Dvor Baraga št. 1317 GOF, Cleveland, Ohio. — Dr. Sv. Ane, št. 127 K.S.K.J. Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Cirila in Metoda, št. 144 KSKJ, Sheboygan, Wis. — Dr. Sv. Alojzija, št. 52 KSKJ, Indianapolis, Ind. — Dr. Sv. Jožefa, št. 53 KSKJ, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Ane, št. 134 KSKJ, Indianapolis, Ind. — Dr. Sv. Družine, št. 6 DSD, No. Chicago, Ill. — Dr. Presv. Imena, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Petra in Pavla, št. 62 KSKJ, Bradley, Ill. — Dr. Sv. Alojzija št. 47 KSKJ, Chicago, Ill. — Dr. Sv. Jožefa št. 21 KSKJ, Presto, Pa. — Dr. Sv. Imena, Newburg, Cleveland, Ohio. — Dr. Marije Pomagaj, št. 29 KSKJ, Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Jožefa št. 103 KSKJ, W. Allis, Wis. — Vitez Sv. Florijana št. 44 KSKJ, So. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Anton Pad. št. 185 KSKJ, So. Burgetts-town, Pa. — St. Cyril Church, 62 St. Marks Place, New York, N. Y. — Slov. Dram. Klub, Zdr. Kat. Društvo, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Ane, št. 156 KSKJ, Chisholm, Minn. — Dr. Sv. Družine, št. 136 KSKJ, Tioiga, Wis. — Dr. Sv. Jurija (samostojno), Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Družine št. 1, Joliet, Ill. — Cedev, dr. sv. Ane, Pueblo, Colo. — Dr. Sv. Jožefa št. 169, KSKJ, Cleveland, O. — Dr. sv. Elizabete št. 171 KSKJ, Duluth, Minn. — Dr. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Cleveland, O. Dr. Marije Cist. Spoč. št. 85, KSKJ, Finzgar, Sheboygan, Wis. — Dr. Sv. Ane št. 170 KSKJ, Chicago, Ill. — Dr. sv. Jožefa št. 110 KSKJ, Barberton, O. — Dr. sv. Ane št. 150 KSKJ, Cleveland, O.

Anton Grdina, 1053 E. 62nd St., Cleveland, Ohio. — John Jerich, 1925 W. 22nd Place, Chicago, Ill. — Albin Zakrajšek, 2228 W. 22nd St., Chicago, Ill. — Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. — Jacob Turšič, 2019 W. 22nd Street, Chicago, Ill. — Ursula Zakrajšek, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill. — Charles Bregantič, 1903 W. 22nd Street, Chicago, Ill. — Leo Mladic, 1931 W. 22nd Place, Chicago, Ill. — Katie Triller, 739 S. Berend St., Los Angeles, Calif. — Dr. James Seliskar, Cleveland, Ohio. — Joseph Lekšan, Barberton, Ohio. — Anna Jerich, Chicago, Ill. — Frank Merlak, Chicago, Ill. — John Kosmach, Chicago, Ill. — John Lambert, Farrell, Pa. — John Gornik, Cleveland, Ohio. — M. Zeleznikar, Chicago, Ill. — Mrs. J. Muhich, Cleveland, Ohio. — Martin Česnik, Indianapolis, Ind. — Joseph Lesiak, Braddock, Pa. — Anton Krainitz, Barberton, Ohio. — Math Turšič, Chicago, Ill. — Joseph Podpečnik, Barberton, Ohio. — Catherine Kuzel, Cleveland, Ohio. — Clara Yeglic, New York, N. Y. — Mr. A. Berce, Milwaukee, Wis. — John Bižal, Kansas City, Kans. — Anton Gvnik, La Salle, Ill. — Mary Hoge, Bridgeport, O. — Anna Gerschman, Forest City, Pa. — Karol Kováčič, Forest City, Pa. — Jožef Ponikvar, Forest City, Pa. — John Sivici, Forest City, Pa. — Jacob Stergar, Indianapolis, Ind. — Jos. Zalar, Joliet, Ill. — John Jamnik, Imperial, Pa. — Mich. Staniša, Chicago, Ill. — Ant. Hočevan, Bridgeport, O. — Jos. Kameen J. Forest City, Pa. — John Krek, Presto, Pa. — Kat. Pavlič, New York, N. Y. — Val. Pavlič, New York, N. Y. — Jos. Slapničar, Joliet, Ill. — John Frankovich, Wathena, Kansas. — Gregor Gregorich, Forest City, Pa. — Maria Globokar, Biwabik, Minn. — Joseph Drašler, No. Chicago, Ill. — Louis Mergole, So. Chicago, Ill. — Anton Gregorich, Chicago, Ill. — Mike Trinko, Chicago, Ill. — Joseph Drešček, Chicago, Ill. — Jozef Bucinell, Forest City, Pa. — Martin Kremesc, Chicago, Ill. — Johana Hočevan, Bridgeport, Ohio. — Mrs. Mary Planinšek, Forest City, Pa. — John Verbišar, Chicago, Ill. — Math Primožič, So. Chicago, Ill. — John Gorsich, Pueblo, Colo. — John Modie, La Salle, Ill. — Math Komp Sr., La Salle, Ill. — Mary Zaletei, Oregon City, Oregon. — Mrs. J. Meglen, Joliet, Ill. — Ana Babor, Joliet, Ill. — Miss Mary Zore, Olyphant, Pa. — R. Snider, Rothbury, Mich. — George Loparec, Joliet, Ill. — Amalia Veranth, Ely, Minn. — Frank Veranth, Ely, Minn. — John in Ana Sukle, Joliet, Ill. — Mrs. G. Jelenović, Chicago, Ill. — Jernej Muhic, Joliet, Ill. — Nick Simpson, Beadling, Pa. — Frank Perovšek, Willard, Wis. — Michael Hočevan, Bridgeport, Ohio. — Marko in Anna Bluth, Joliet, Ill. — Simon Setina, Joliet, Ill. — Jos. Muhich, Joliet, Ill. — Math Fajnik, Cleveland, Ohio. — Mrs. M. A. Hegler, McKinley, Minn. — Miss J. Mikš, St. Michael, Minn. — John Dobrauc, Franklin, Kansas. — John D. Butkovich, Pueblo, Colo. — Frank Kokalj, Cleveland, Ohio. — Peter in Mary Novšek, Sheboygan, Wis. — John in Mary Prislard, Sheboygan, Wis. — Felix Erlach, Sheboygan, Wis. — Rudolf Turk, Sheboygan, Wis. — Frank Juvancić, So. Chicago, Ill. — Mary Blažič, Leckrone, Pa. — A. J. Žužek, Cleveland, Ohio. — Frank Kuznički, Cleveland, O. — Barbara Struel, Calumet, Mich. Louis Gerčan, Cleveland, O. — Miss Mary Gostič, New York, N. Y. — John Pelhan, Strabane, Pa. — Frank Oven, Forest City, Pa. — Jacob Rlatnar, Eveleth, — Math. Kremesc, Chicago, Ill. — Leo Jurjovec, Chicago, Ill. — Frank Opeka, North Chicago, Ill. — Mathew Tekavec, Cleveland, O. — Frank Anžlovar, Forest City, Pa. — Anna Susman, Canon City, Colo. — John Nemgar, Eveleth, Minn. — Frank Rudež, Kinley, Minn. — J. A. Koshetz, So. Chicago, Ill. — M. F. Kobal, Chicago, Ill. — Frank Kotar, Forest City, Pa. — Mary Svigel, Forest City, Pa. — Frank Pancar, Forest City, Pa. — Johana Krese, Forest City, Pa. — Anna Bambich, Fredonia, Kans. — Lena Patrick, San Francisco, Cal. — John Grum, Forest City, Pa. — Matrin Kirn, Cleveland, O. — Mary Marinič, Forest City, Pa. — John Bregar, Forest City, Pa. — Gertrude Virant, Lorain, O. — Anton Sterk, Manganese, Minn. — Frank Učar, Gilbert, Minn. — Andrew Košir, Waukegan, Ill. — Mr. & Mrs. John Kancič, So. Chicago, Ill. — Stephen M. Jenko, Bulger, Pa. — Marco Plut, West Allis, Wis. — Andrew Tomec, Johnstown, Pa. — Michael Tomšič, Houston, Pa. — Barbara Vranesich, Joliet, Ill. — Mary Plantan, West Linn, Oreg. — Frank & Johana Cheplak, Canonsburg, Pa. — Rock Juricek, Sheboygan, Wis. — Michael Progar, Sheboygan, Wis. — Frank Repušek, Sheboygan, Wis.

3. That the known bondholders, mortgages owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, contain not only the list of stockholders as they appear and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for or security holder appears upon the books of the company as trustee or upon the books of the company but also, in cases where the stockholder securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of publication sold or distributed, through mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date showing above is 7200.

Albin Zakrajšek, Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 27 day of September 1926.

(Seal)

John Gottlieb, Notary Public.
(My commission expires March 24, 1928.)

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian.
Poslovenil Al. B.

Meni pa je misel na Katarino oživljajočo gorkoto dihalo v srce. Kmalu sem ugledal prve hiše Vier-Windena. Dimniki in slamnate strehe na desni in levi ob cesti so komaj molele čez snežene nasipe. Ob zidovih so bili ljudje do konca vasi izkopali jarek, da so mogli drug do drugega. Tisti dan pa se je vsaka družina tiščala svojega ognjišča in vsled plapolajočega ognja po stanovanjih so bila mala, okrogla stekla v oknih posuta kot z rdečimi lisami. Pred vsakimi vrati je ležalo povsemno slame, da mraz ni mogel od spodaj noter.

Pri petih vratih na desni sem se ustavil, da bi snel rokavice. Potem sem odprl vrata in jih hitro zopet zaprl. Bila je hiša vdove Matije Baura, moje tete Marjete Bauer, matere Katarinine.

Ko sem z zobmi šklepetaje stopil v kuhinjo in je teta Marjeta, pred ognjiščem sedeča, vsa osupla nad mojim velikim kožuhatim ovratnikom okrenila sivo glavo, takrat je Katarina, ki je bila čisto nedeljski oblečena v pisano krilo, čez prsi prekrizano ruto z dolgimi trepci in rdeči predpasnik, kojega trak je ovijal njen ozki pas, dočim je lična čepica od višnjeve svilne s črnimi zametastimi trakovi obkrožala njeno jasno, rožnato lice — takrat je torej Katarina z nežnimi očmi in malim noskom zaklicala:

"Poglejte ga, Jožeta!"

In brez obotavljanja mi je stekla nasproti, me objela in rekla:

"Saj sem vedela, da prideš kljub mrazu." Jaz pa sem bil tako srečen, da nisem mogel govoriti. Slekem sem sukno in jo z rokavicami vred obesil na steno. Odložil sem tudi debele čevlje gospoda Guldena — čutil sem, da sem bil ves blede od veselja.

Rad bi bil povedal kaj prijetnega in lepega, ker pa mi nič ni prišlo na misel, sem rekel:

"Katarina, tu imaš nekaj za god. Predno pa odpreš skatlo, me moraš poljubiti!"

Nagnila je k meni lepi, rdeči ličici, potem pa je stopila k mizi. Tudi teta Marjeta je pristopila pogledat. Katarina je razvozljala trak in odprla. Jaz sem stal za njima in srce mi je burno utripalo: bal sem se, da una ne bo dovolj lepa. A kmalu je Katarina sklenila roke in čisto tiho šepetala:

"O moj Bog, kako lepo! Ura je!"

"Da," je rekla teta Marjeta. "Čez vse je lepa. Še nikoli nisem videla tako lepše ure. Človek bi mislil, da je srebrna."

"Saj tudi je," je odgovorila Katarina, se obrnila ter me pogledala vprašaje.

Jaz pa sem rekel:

"Ali mislite, teta Marjeta, da bi jaz mogel njej, ki jo ljubim kot svoje življenje, podariti uro iz posrebljenega bakra? Ako bi bil tega zmožen, bi se bolj zaničeval, nego blato na svojih čevljih."

Ko me je Katarina slišala tako govoriti, me je objela z rokami okrog vratu, in ko sva tako tu stala, sem si mislil: "To je najlepši dan mojega življenja!"

Nisem je mogel več izpustiti. Teta Marjeta je vprašala:

"Kaj pa je naslikano tu na steklu?"

A jaz nisem več mogel odgovoriti, in šele, ko sva skupaj sedela, sem uro vzel v roko in rekel:

"Ta slika, teta Marjeta, predstavlja dva žaročena, ki se imata neizrečeno rada: Jože Berta in Katarina Bauer. Jože ponuja svoji nevesti šopek rož in ona izteguje roko ponj."

Ko se je teta Marjeta nagledala ure, je rekla:

"Pojdi sem, Jože, da te tudi jaz objamem. Vidim, da si moral pošteno delati in štediti, da si prisluzil to uro. Mislim, da si prav nekaj dobrega storil, da si dober delavec in nama delaš čast."

Veselega srca sem jo objel in do poldneva nisem več izpustil Katarinine roke: bila sva srečna, da sva se mogla gledati.

Teta Marjeta je med tem imela opraviti pri ognjišču, kjer je pripravljala cvrtnjak s čespljami, v cimetovo vino pomočene kolače in druge slaščice. A midva nista pazila na to in šele, ko je bila teta slekla rdeče domače krilo in oblekla črne copate ter veselo zaklicala: "Zdaj pa k mizi, otroka!" sva ugledala lepi namizni prt, veliko posodo za juho, vinski vrč in sredi mize okrogli, zlato-rumeni cvrtnjak. Ta pogled naju je razveselil in Katarina je rekla:

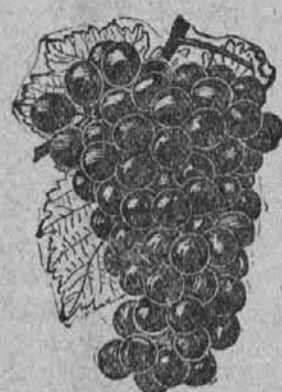
"Sedi nasproti okna, Jože, da te bom dobro videla. Prej pa mi moraš pritrditi uro, saj ne vem, kam naj si jo denem."

Obesil sem ji verižico okrog vratu, potem pa smo sedli ter pričeli jesti z velikim tekotom. Zunaj ni bilo slišati niti glasu. Samo ogenj je prasketal na ognjišču. Prav prijetno je bilo v kuhinji. Siva, plaha mačka nas je opazovala od daleč ter si ni upala blizu.

Po obedu je Katarina zapela pesem: "Bog dobrotni na višavah." Imela je čist, mehek glas, da se je človeku zazdelo, kot bi kipel proti nebu. Jaz sem ji pomagal ter jo tiho spremljeval. Teta Marjeta, ki nikdar, celo ob nedeljah, ni mogla biti brez dela, je bila sedla h kolovratu. Brnenje kolesa je polnilo odmore — pri tem nam je mehko postajalo pri srcu. Ko je bila dopeta ena pesem, sva ubrala drugo. Ob treh je teta prinesla na mizo cimetove kolače, jedli smo skupaj ter se smejali vmes tako srečno in razposajeno, da je teta večkrat vzkliknila:

"Nehajta vendar! Taka sta, kot majhni otroci!"

SEDAJ JE ČAS ZA -- New - yorško grozdje

Grozdje v državi New York bo kmalu popolnoma zrelo in se bo pričelo razpošiljati.

Kakovost grozdja je letos najboljša in, kakor veste, je "new-yorčan" za naš okus najboljši in ga v tem oziru nobeno grozdje ne "bita." Tudi čisti se najhitreje in najlažje.

Sedaj je cena razmeroma zelo nizka in, ako si sploh mislite napraviti kaj groznega soka, je v Vašem interesu, da si naročite eno ali več kar.

SEDAJ JE ČAS ZA NAROČITEV.

Naročila in druge dopise pošljite na

Jugoslav-American Corp.

455 W. 22nd STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

ROJAKOM V WAUKEGAN-NORTH CHICAGO

Priporočam svojo trgovino z mešanim blagom in obnavl. V salogi imam vsakovrstne obleke, vsakovrstno spodnjo obleko "Cooper's Underwear", srajce za praznike in za na delo, klobuke in sploh vso opravo za celo družino.

Pridite in prepričajte se, da je pri nas dobro blago, zmerne cene in ista potreba kakor kjerkoli drugje.

Se priporočam v naklonjenost

FRANK OPEKA

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM
502-10th ST., WAUKEGAN, ILL.

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU
IN AMERIKI.

USTANOVLJE L. 1895.

Na razpolago aco in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerno.

1002 — N. CHICAGO, ST.

JOLIET, ILL.

A. Grdina & Sons

TRGOVINA S POHIŠTVOM IN POGREBNI ZAVOD

6017-19 Sa. Clair avenue in

1053 — E. 62nd St.,

Cleveland, Ohio.

TELEFONSKA SLUŽBA DAN IN NOČ!

Randolph 1881 ali Randolph 4550

PODRUŽNICA:

15303 — Waterloo Road — Phone Eddy 5849

J. L. TELSER

Domača trgovina za domače potrebščine — z zmernimi cenami.

2107-11 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.

PHONES: Canal 6138 — Roosevelt 2107

Približuje se čas, ko bomo morali skrbeti zato, da napravimo naše domače gnezdo gorko in udobno. Zasiguramo vas, da bodo vse to naredile naše peči.

Imamo veliko izbero vsakovrstnih peči za parlorje. Oak peči za mehki in trdi premog. Cena od \$12 naprej.

Kuhinjska peč (Kitchen heater) dobite od \$17.50 naprej.

Bungalow peči in kombinacija za plin in premog emailirano, cene od \$69.50 naprej.

Poleg tega imamo v zalogi vsakovrstno pohištvo, radio, preproge, sploh vse kar se potrebuje pri hiši. Pridite k vašemu sosedu in prepričajte se boste, da lahko prihranite, ako tukaj kupite vaše potrebščine. — Mi smo založeni z vsem. — Proti gotovini ali na obroke. — Pridite gotovo pogledati predno greste drugam. — Govorimo slovanske jezike.

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Bog poskrbi, da drevesa ne zrastejo do neba.

Znani Jos. Presterl, Collinwood, Ohio, ne more najti dosti krepkih izrazov, da bi svetu dopovedal, kakšni kerlici so zbrani v "mali peščici," kakšni nedosegljivi junaki so po domačem socialisti, ki so se zbrali na VI. zboru J.S.Z. v Chicagu. Poglejmo jih malo v ogledalu Proletarca, kjer jim g. Presterl poje slavo. "Povem le toliko," se postavlja, "da je v Chicagu na VI. zboru J.S.Z. zborovala skupina ljudi, ki ne kloni pred nikomur. Kolena jim ne zdrsnejo v blato pred nikakršnimi oblačili. Nikomur ne poljubljajo nog in rok, nikomur se ne klanjajo v hlapčevski ponižnosti, nikomur ne delajo štafaže. Ta "mala skupina" je zadala slovenskemu klerikalizmu v Ameriki velikanske udarce; deset-tisoče naših rojakov je iztrgala izpod farovskega vodstva in vpliva. Tudi če bi ostali vsi jugoslovanski škofje v Ameriki vse poletje in bi potovali iz naselbine v naselbino, ne bi mogli zbiti te "male skupine" na tla. Naši sodrugi borci in učitelji so napravili več dobrega za slovensko delavstvo in za delavstvo v splošnem, kakor vsa slovenska cerkvenjaška mešanica skupaj z vsemi slovenskimi duhovniki, katerih je, kot pravijo, več kakor sto. "Peščica socialistov" služi delavstvu. Bori se proti temi. Organizirala je mnoge uspešne koristne ustanove, med njimi S.N.P.J. In klerikali? V čem je takome-novan evharističen kongres koristil ljudstvu? Kaj je slovenska ameriška duhovščina storila dobrega za ljudstvo? ... S svojim časopisjem, s shodi, predavanji in literaturo smo osvobodili tisoče delavstva iz objema teme ter jih privedli k svetlobi. Ponosni smo na to delo in s prezirom gledamo na nasprotnike v nižavah teme."

Večjega bahanja si človek težko more domisliti. Klerikali in pred vsem slovenska duhovščina še dihati ne sme pred takimi "borci in učitelji."

Bog pa poskrbi, da drevesa ne zrastejo do neba. Stvar zadane sicer v prvi vrsti nemške socialiste, Proletarec govori tudi nekaj o "metodah," a malo jim je pa "Radnik" le pristrigel greben, ko pravi: "Nemški socialni demokrati so za nekaj časa rešili nemški kapitalizem. Umorili so na tisoče revolucijonarjev. Nemčijo so zalili z delavsko krvjo ..."

Junaki vseh junakov so socialisti po g. Presterlu, vsaj slovenski v Ameriki, a razen tega, da se sami hvalijo, jim svet kake posebne slave noče priznati.

Dva zvona.

Na 4. strani Proletarca šteje 986 piše g. Molek: "Kaj pa vidimo? Ravno praktični katoličani in kristjani kažejo dejanski najmanj ljubezni in največje sovraštvo do vsakega človeka, ki si upa živeti drugače kot oni." To so seve samo-le Molekove fantazije.

Na strani 9. iste številke pa piše "pristen" socialist, Jos. Presterl v svojem in imenu drugih: "Ponosni smo na to delo in s prezirom gledamo na nasprotnike v nižavah teme."

Po prvem glasu bi se pričakovalo, da nepraktični katoličani in nekristjani kar prekipujejo same ljubezni do vseh, drugi glas iz teh vrst pa govori o prezirom. Ali je to morda kaka posebna vrsta rdeče negnilne ljubezni?

Nekaj civilnega iz Waukegana Dne 29. julija je tukaj umrl Valentin Kavčič ... Pogreb je imel civilen. Star je bil šele 30 let ... v grob ga je pognala srčna hiba.

Koncem julija podlegel John Skala. Dobili so ga v nezvesti; star je bil 35 let. Pogreb je bil civilen.

Pogreba sta bila toraj civilna, precej civilno izgleda tudi glede smrti. Vprašanje je samo-le, kakšno je bilo življenje? Ali morda tudi civilno?

Je, pa ni za nič.

Da mehiški klerikalizem (?) ni za nič, se samo ob sebi razume, ako se presoja skozi rešeto kakega rdečkarja. Pa pravi Proletarec, da je "klerikalizem v Sloveniji v primeri z mehiškim klerikalizmom ekstremno radikalen in napreden." Ker je precej v časti, kar je radikalno, v hudi časti pa vse, kar je napredno, bi človek pričakoval, da bi bil malo v časti vsaj ta radikalni in napredni slovenski klerikalizem, ako je mehiški čisto za nič; pa je slovenski in mehiški v zelo slabi luči, namreč vsaj pri Proletarcu, ako ga kdo (namreč Proletarca) kaj upošteva.

Blagostanje in — zaostalost mase.

Človek bi pričakoval, da se beseda blagostanje more zvezati edino-le z besedo naprednost, saj se g. Molek in g. Zvonko Novak in še druge imenitne korifeje na polju narodnega ekonomstva ne morejo dosti izkašljati nad tem, da vera v nebesa zamori vsako naprednost in blagostanje, ko človek vendar živi na svetu in bi imel iskati blagostanje z vsemi silami in močmi na tem svetu, ne v nekih nebuloznih nebesih. Med te "ekonome" spada tudi Proletarec. Ker pa je navadno vsak "učenk" čislán najbolj pri samem sebi, in ga drugi ne cenijo dosti, se tudi ni čuditi, da si vsi sili kak "učenk in ekonom" malo samemu sebi nasprotuje, ako me oči ne varajo, ko vidim v Proletarcu črno na belem:

"... kakšno blagostanje je v Jugoslaviji, in drugič, da je tega blagostanja toliko vsled duševne zaostalosti mase."

Kaj pa utegne biti glede duševne zaostalosti ekonomskih prerokov in učiteljev.

On upa, da razumejo, a on ne razume.

To je namreč učitelj proletarske etike in morale, g. Molek v Žarkometu. Če kdo hoče o kaki stvari izreči kako javno sodbo, naj bi si stvar malo bolj ogledal in o nji poučil, ne pa čepel tja v en dan.

Izjava škofa Lillisa v "The Kansas City Times" o zakonu v nastalih razmerah v Mehiki je jasna in odgovarja popolnoma cerkvenemu nauku. Škof Lillisa in vsa cerkev je pa storila veliko napako, ker se ni vprašalo pri stvari tudi g. Moleka, ki ne pozna nobene "poljubne morale," temveč je vtelesnjena moralna sama.

Pa kaj bi človek hotel dvomiti, da g. Molek morda prav ne razume izraza, "ne more dobiti duhovna." Dobro razume, jasno mu je vse, a "poljubna morala" mora zadobiti zausničico, in za to čenča in — šunta: "Upam, da razumete!"

Ako ga utegne kdo razumeti in se ravnati po njegovi — morali, ter bo prišlo nekoč do plačila za "nauk" in navodilo, se bojim, da bo plačilo za — razumevanje krepka moralna zausničica, saj kaj drugega taka hinavščina in propalost ne zasluži.

Modro je dekle, ki zna brati svojo bodočnost v ogledalu.

Vspreh nima časa se ustavljati in se klanjati ter prositi oproščenja.

POZOR! STOJ! CITAJ!

TRI STVARI SO, na katere se mora vsakdo ozirati. Te so: Zmerne cene, postrežba in točnost.

Društva, organizacije, župnije, trgovci in obrtniki se morajo še posebno nato ozirati, kadar naročajo tiskovine za svoje uradne potrebščine.

MI NE PRAVIMO: pri nas naročite. Ne, ampak pravimo, nas za cene vprašajte predno oddaste svoje delo drugam.

NAŠA TISKARNA je tekom zadnjih sedem let zadovoljila na stotine društev in posameznikov s tiskovinami. Kdor naroči tiskovine pri nas enkrat, jih naroča vedno. In temu so zopet vzrok tri stvari: zmerne cene, postrežba in točnost!

PRESTAVLJAMO slovensko na angleško in obratno, kakor tudi iz drugih jezikov. Vsem se priporočamo

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.